

فلسفه برای نوآموزان

کتاب اول: تردید در باورهای رایج

شارون ام. کای، پُل تامسون

تصویرگر: جان کامپتون

ترجمه حوریه هوشیدری فراهانی

نشر آفرینگان: ۲۰۶

فهرست

۵۰۱

- یادداشت مترجم
پیشگفتار
راهنمای آموزگاران
مقدمه

بخش اول: زیبایی

- ۷
۱۱
۱۳
۱۷
- ۲۳
۳۳
۴۱
۵۱
- ۶۱
۶۹
۷۹
۸۹
۱. عشق چیست؟
۲. آیا زیبایی ریشه در واقعیت دارد یا در سلیقه؟
۳. هدف از هنر چیست؟
۴. آیا سلامت و زیبایی با هم تفاوت دارند؟

بخش دوم: حقیقت

۵. آیا چیزی هست که نتواند درست باشد؟
۶. آیا دروغ گفتن همیشه نادرست است؟
۷. آیا هر پرسشی پاسخی دارد؟
۸. آیا باید واقعیت را پذیریم؟

بخش سوم: عدالت

- ۱۰۱
۱۱۱
۱۲۱
۱۲۹
۹. تعیض چیست؟
۱۰. آیا حیوانات حقوق دارند؟
۱۱. چه کسی از محیط زیست محافظت خواهد کرد؟
۱۲. اگر حکومت نباشد، چه اتفاقی می افتد؟

بخش چهارم: خدا

- ۱۳۹
۱۴۷
۱۵۷
۱۳. چرا اتفاقات بد برای انسان‌های خوب می‌افتد؟
۱۴. معنای زندگی چیست؟
- پیوست اول: برگه گزارش گفتگو

یادداشت مترجم

امروزه فلسفه کتاب‌هایی با موضوع شرح حال و اندیشه‌های فلسفه یا موضوعات فلسفی را در بر می‌گیرد. این کتاب‌ها مسائلی غامض را با زبانی دشوار بیان می‌کنند که فهم آن برای بسیاری از خوانندگان اگر نگوییم ناممکن که دشوار است. در این میان کتاب‌هایی که فلسفه را به زبان ساده و در پیوند با زندگی بیان کنند بسیار مغتمن‌اند، و کتاب حاضر از این دسته کتاب‌هاست.

این کتاب، با هدف تدریس در دیبرستان‌ها، برای گروه سنی نوجوان تألیف شده است. هنگامی که برای نخستین بار این کتاب به لطف یکی از دوستان به دستم رسید، به قدری هیجان‌زده شده بودم که نمی‌توانستم آن را زمین بگذارم. پیش‌تر، زمانی که دوستان و آشنايان نا آشنا با فلسفه می‌پرسیدند که مطالعه فلسفه به چه کار می‌آید، با آن که به خوبی می‌دانستم که فلسفه می‌تواند همه هستی آدمی را زیر و زبر کند، در توضیح آن ناتوان بودم. اما این کتاب به خوبی می‌آموزد که چگونه فلسفه را نه فقط در کلاس درس که در زندگی روزانه نیز می‌توان به کار بست. از نقاط قوت این کتاب ترتیب موضوعی مباحث آن است. بیشتر کتاب‌های آموزش فلسفه به ترتیب تاریخی به فیلسوفان و مکتب‌های فلسفی یا تاریخ فلسفه می‌پردازند، اما محور اصلی این کتاب موضوعات آن است و ممکن است در برخی مباحث آرای یک فیلسوف عهد باستان در کنار نظرهای یک فیلسوف معاصر قرار گیرد. مؤلفان این کتاب کوشیده‌اند از مهم‌ترین فلاسفه یاد کنند، حتی اگر آن فیلسوف در قید حیات باشد. از این رو، خواننده کتاب با رویکردهای جدید

پیوست دوم: محاکمه و مرگ سقراط و نظریه مُثُل افلاطونی

پیوست سوم: تجربه گرایی
Sharon M. Kays and Paul Thagard
واژه‌نامه

۱۵۹

۱۶۹

۱۷۳

انجام دادن شان در کشور ما ممکن نیست. در پایان هر فصل، فهرست منابع و آثاری برای مطالعه بیشتر ارائه شده است. بهتر دیدم عنوانین اصلی را بیاورم، زیرا با وجود امکان دسترسی عمومی به فضای مجازی، امکان یافتن متونی که ترجمه شده است چندان دشوار نیست.

ترجمه و آماده سازی این اثر را مرهون لطف و محبت برخی از استادان و دوستانم هستم. زبان قاصر است از سپاسگزاری شایسته‌ای از استاد مصطفی ملکیان. ایشان افرون بر پشتیبانی های پدرانه و آموختن نکات فراوانی در فلسفه، ترجمه‌ام از هر دو جلد را ملاحظه فرمودند و با تیزبینی و نکته‌سنجه‌شان، نکات بالارزشی را یادآوری کردند. امیدوارم وجود این آموزگار اخلاق و اندیشه، همیشه روشنگر راه من و دوستانی باشد که مشتاق فلسفه‌ورزی هستند.

در ترجمه این اثر خود را مديون بهترین دوست زندگی ام، همسرم، قربان نجفی می‌دانم که جرئت شروع و اتمام آن را به من داد. این کتاب برای من فرصتی پذید آورد که با یکی از ارزش‌مندترین دوستانم، خانم دکتر زهرا مبلغ، آشنا شوم که با حوصله و صبوری بسیار زحمت مقابله این کتاب را متقابل شدند و راهنمایی های درخوری ارائه کردند.

قطع‌آیین ترجمه، با وجود دقت‌های به عمل آمده، خالی از اشکال نیست. از خوانندگان نکته‌سنجه می‌خواهم اشکال‌های آن را برایم بنویسند تا در چاپ‌های بعدی احتمالی و در ادامه کارهایم از دیدگاه‌های ایشان بهره‌مند شو姆. این ترجمه را به این قصد انجام داده‌ام که شاید روزنه‌ای باز کند به سوی آزاداندیشی و فهم متقابل. امیدوارم چنین شود.

hhushidari@yahoo.com

خواشنده از این کتاب بسیار خوب است. من شویم که بسیار مفید است.

(skave@icu.edu) خواشنده از این کتاب بسیار مفید است.

(thomsm@icu.edu) خواشنده از این کتاب بسیار مفید است.

در فلسفه نیز آشنا می‌شود، که از دیگر نقاط قوت کتاب به شمار می‌آید. همان‌طور که اشاره شد، مؤلفان هم در ابتدای کتاب توضیح داده‌اند، این اثر برای گروه سنی نوجوان تألیف شده است، اما به نظر می‌رسد که برای عموم علاقه‌مندان و دانشجویان فلسفه جذاب و آموزنده باشد.

کوشیده‌ام در ترجمه این کتاب تا حد ممکن وفادار به متن باقی بمانم. زبان متن فارسی، به پیروی از زبان متن اصلی، ساده و بدون پیچیدگی‌های فنی است. همان‌طور که نگارندگان کتاب به اقتضای شرایط سنی و پیشینه فلسفی مخاطبان مطالب را عمیق و در عین حال قابل فهم برای غیرمتخصصان نوشته‌اند، در ترجمه نیز فهم پذیری بودن متن برای نوآموزان فلسفه مد نظر بوده است. از همین رو، برای ترجمه بیشتر تعابیر و اصطلاح‌های فلسفی از ساده‌ترین معادل‌ها استفاده کرده‌ام. در مواردی که تعبیر لاتینی یک اصطلاح در زبان فارسی هم بیش از معادل فارسی آن به کار می‌رود یا معادل فارسی مناسبی ندارد، همان تعبیر لاتینی را باقی گذاشته‌ام. در پایان کتاب هم فرهنگ برخی واژگان فلسفی که در کتاب به کار رفته آمده است. اگرچه می‌شد از منابع دیگری معادل‌های دقیق‌تری نیز یافت و گذاشت، اما باز هم برای تطابق ترجمه با متن اصلی و رعایت ساده‌نویسی به برگردان عبارات اکتفا شده است. این کتاب در اصل برای دانش‌آموزان آمریکایی نوشته شده و ناگزیر مؤلفه‌های فرهنگی و جغرافیایی خاصی در این کتاب منعکس شده است. روشن است که محتوای این کتاب، همه رهیافت‌ها و نظریه‌های فلسفی را در خود ندارد و برخی از مضمونین آن قابل نقد است؛ چنان‌که برخی از موضوع‌های مطرح شده در این کتاب، در فلسفه اسلامی یا رهیافت‌های فلسفی دیگر، به شکلی متفاوت شرح شده‌اند و ایضاً حاتی کافی و وافی دارند که به خوانندگان علاقه‌مند مراجعه به آن منابع نیز توصیه می‌شود. برای وفاداری به متن، تقریباً هیچ‌یک از این مؤلفه‌ها مانند نام افراد، روابط و اطلاعات تاریخی «بومی‌سازی» نشده است. همه متن کتاب با دقت به فارسی ترجمه شده، بجز برخی از فعالیت‌های پیشنهادی در پایان فصل‌ها که